

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce

Zeznanie roczne i sprawozdanie finansowe organizacji pozarządowych w 2020 r.

Od kilku lat zmiany w przepisach zmierzają do narzucenia, w jak najszerszym zakresie, wymogu elektronicznego kontaktu z instytucjami państwowymi, zwłaszcza przy rozliczaniu należności publicznoprawnych. Wywiązanie się z obowiązków, popartych drakońskimi karami, stwarza problemy dla coraz większej grupy osób i podmiotów.

LESZEK LEWANDOWICZ

Nowy rok przyniósł kolejne zmiany, m.in. dla niektórych jednostek będących podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych (dalej CIT). Jednostki te (np. stowarzyszenia) mają obowiązek sporządzić i składać w formie elektronicznej sprawozdania finansowe, a także zeznania roczne CIT-8. Nowe wymagania dla większości wskazanych podmiotów obowiązywały od momentu rozliczenia za rok 2018, dokonywanego w roku 2019 (zmany wprowadzono od 1 października 2018 r.).

Osoby prawne oraz inne jednostki organizacyjne będące podatnikami CIT, nawet jeśli nie zajmują się działalnością gospodarczą, są – co do zasady – zobowiązane do prowadzenia ksiąg rachunkowych. To z kolei rodzi obowiązki, związane ze sporządzeniem i złożeniem nie tylko zeznania rocznego CIT-8, ale także sprawozdania finansowego.

Jak było

Przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, obowiązujące do końca 2019 r., przewidywały:

- składanie zeznań rocznych wyłącznie za pomocą środków komunikacji elektronicznej, zgodnie z przepisami Ordynacji podatkowej (art. 27 ust. 1c),
- przekazywanie do urzędu skarbowego wyłącznie za pomocą środków komunikacji elektronicznej, zgodnie z przepisami Ordynacji podatkowej, sprawozdania finansowego, w terminie 10 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego (art. 27 ust. 2).

Każde zeznanie roczne CIT-8 składane przez podatnika CIT, niezależnie od wielkości podatnika i zakresu działania, musiało mieć formę dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym. W praktyce większość zainteresowanych jednostek udzielała pełnomocnictwa (UPL-1 – pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji składanej za pomocą środków komunikacji) osobie posiadającej podpis kwalifikowany, np.

osobie prowadzącej biuro rachunkowe.

Dodatkowe obciążenie najbardziej dotknęło najmniejsze podmioty, które zazwyczaj nie zatrudniają pracowników, nie prowadzą działalności gospodarczej oraz korzystają ze zwolnień od podatku dochodowego od osób prawnych, w tym związanych z przeznaczaniem dochodu na tzw. cele statutowe.

Sprawozdanie finansowe, sporządzone i podpisane w formie elektronicznej, można było złożyć do urzędu skarbowego także na elektronicznych nośnikach danych (np. na płycie CD). Przepisy nie narzucały szczególnej formy dokumentu, ale należało mieć na uwadze, że zgodnie z zasadami – wynikającymi z przepisów – rachunkowości – sprawozdanie w formie elektronicznej powinno być podpisane elektronicznie przez wszystkich członków zarządu. Wydaje się, że był to największy problem, gdyż w zainteresowanych organizacjach z reguły występują zarządy wieloosobowe, w tym złożone z osób, które dotychczas nie posiadały choćby profilu zaufanego umożliwiającego podpisanie dokumentu elektronicznego.

Nowelizacja przepisów

Problemy ze składaniem zeznań rocznych w formie elektronicznej dostrzegło Ministerstwo Finansów i w drugiej połowie 2019 r. przygotowało zmiany w przepisach, wprowadzone ustawą z 11 września 2019 r. o uchynieniu ustawy o specjalnym podatku węglowodorowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (DzU poz. 1978). Uzasadnienie rządowego projektu ustawy znajduje się w druku sejmowym nr 3718.

Nowelizacja, w pełni zasadnie, przywróciła możliwość składania zeznań CIT-8 w formie papierowej przez niektórych podatników CIT. Jednocześnie wprowadzono bardzo niekorzystne zmiany w zakresie sporządzania i składania sprawozdań finansowych.

Artykuł 27a ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, od 1 stycznia 2020 r. umożliwia składanie zeznań CIT-8 w formie papierowej przez tych podatników CIT, którzy nie mają obowiązku składania informacji lub deklaracji jako płatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych (dalej PIT) oraz osiągają wyłącznie dochody zwolnione od podatku na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o CIT. Należy dodać, że składanie informacji lub deklaracji przez podmioty będące płatnikami PIT, jest możliwe tylko w formie elektronicznej.

ZDANIEM AUTORA

Leszek Lewandowicz

doradca podatkowy, sekretarz Zarządu Głównego Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, wykładowca SKwP

MARCEJ TRZASKA

Ostatnie zmiany w przepisach potwierdzają dostrzeżenie problemów, związanych z nałożeniem bezwzględnego wymogu dokonywania wszelkich rozliczeń wyłącznie w formie elektronicznej. Dla najmniejszych jednostek obowiązek w tym zakresie mogą być nadmiernym i nieuzasadnionym obciążeniem. Z tego względu należy pozytywnie odnieść się do zmiany, która pozwala na niekorzystanie z formy elektronicznej przy składaniu zeznań CIT-8 przez niektóre jednostki. Jednocześnie część jednostek, którym ułatwiono składanie zeznań rocznych, będzie musiała pokonać dodatkowe problemy związane ze sporządzeniem i złożeniem sprawozdania finansowego.

Zmiany w zakresie zeznań rocznych CIT zostały poprzedzone rozporządzeniem ministra finansów z 21 marca 2019 r. w sprawie przedłużenia terminu do złożenia zeznania przez niektórych podatników osią-

stru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (dalej KRS), mieli dotychczas obowiązek sporządzania sprawozdań finansowych elektronicznych nieustrukturyzowanych (czyli w dowolnym formacie

także możliwe dostarczenie go do miejscowego urzędu skarbowego, ale będzie konieczne przesłanie w formie elektronicznej do Szeffa KAS.

W praktyce jest to nałożenie dodatkowych uciążliwych obowiązków, które całkowicie znoszą uproszczenia, jakie miało przynieść przywrócenie możliwości składania zeznań rocznych w formie papierowej. Zmiany spowodują, że o ile większość zainteresowanych jednostek będzie w stanie samodzielnie wypełnić i złożyć zeznanie roczne, to w przypadku sprawozdania finansowego niemal na pewno nie będzie się bez pomocy biura rachunkowego.

Zmiany będą pozytywnie odebrane przez jednostki, które mają taką możliwość, zrezygnowały z prowadzenia ksiąg rachunkowych i wybrały uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów.

Uproszczona ewidencja

Część jednostek może uwolnić się od obowiązków związanych ze sprawozdaniem finansowym, jeśli wybierze uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów. Nie są wówczas prowadzone księgi rachunkowe, zwane potocznie pełną księgowością, a także nie sporządza się i nie składa co roku sprawozdania finansowego.

Uproszczoną ewidencję mogą wybrać i prowadzić przede wszystkim organizacje pozarządowe, spełniające szczegółowe warunki określone w art. 10a ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Prowadzenie jej nie jest jednak obowiązkowe, więc nawet przy spełnieniu wskazanych w ustawie przesłanek podatnik może prowadzić księgi rachunkowe.

Decyzję w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów podejmuje organ uprawniony do zatwierdzenia sprawozdania finansowego, co w przypadku stowarzyszeń najczęściej oznacza walne zgromadzenie (zebranie) członków. Należy jednak pamiętać, że o wyborze tej formy jednostka musi zawiadomić naczelnika urzędu skarbowego właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym, w terminie do końca pierwszego miesiąca roku podatkowego, w którym rozpoczyna prowadzenie ewidencji. Jeżeli jednostka rozpoczyna działalność, to zawiadomienie składa w terminie 30 dni od dnia jej rozpoczęcia. Zawiadomienie dotyczy także lat następnych, dzięki czemu nie ma obowiązku corocznego jej składania.

Jednostka może zrezygnować z prowadzenia uproszczonej ewidencji albo, przy niespełnieniu warunków określonych w art. 10a ust. 1, stracić prawo do jej prowadzenia. W takich przypadkach odpowiednie zawiadomienie należy złożyć naczelnikowi urzędu skarbowego właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym w terminie 14 dni od końca ostatniego miesiąca roku podatkowego, w którym jednostka prowadzi uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów.

Zasady prowadzenia uproszczonej ewidencji określił minister finansów w rozporządzeniu z 22 października 2018 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez niektóre organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego (DzU z 2018 r., poz. 2050). Zastąpiło ono poprzednie rozporządzenie z 18 grudnia 2015 r.

Prowadzenie uproszczonej ewidencji mogą wybrać także koła gospodyń wiejskich, działające na podstawie ustawy z 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (DzU poz. 2212 ze zm.). Koła mają osobowość prawną i z tego względu podlegają przepisom ustawy o CIT.

W tym przypadku warunki pozwalające wybrać uproszczoną ewidencję, zostały określone w art. 24 ustawy o kołach gospodyń wiejskich i są one zbliżone do warunków przewidzianych w art. 10a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Szczegółowe zasady prowadzenia ewidencji określili minister finansów w rozporządzeniu z 7 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez koła gospodyń wiejskich (DzU poz. 70).

Uniknięcie obowiązków, związanych ze sporządzeniem i złożeniem sprawozdania finansowego, dotyczy również wspólnot mieszkaniowych prowadzących ewidencję księgową zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z 24 czerwca 1994 r. o własności lokali. Wspólnoty mieszkaniowe, będące jednostkami nieposiadającymi osobowości prawnej, podlegają przepisom ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych. Wymieniona ewidencja nie stanowi ksiąg rachunkowych, w rozumieniu przepisów ustawy o rachunkowości, co jednocześnie zwalnia z obowiązków związanych ze sprawozdaniem finansowym. Podobne stanowisko zajął dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 5 września 2019 r. (O111-KDIB2-3.4010.252.2019.2.AD).

BĄDŹMY RAZEM!

Księgowi zapraszają przedsiębiorców po raz drugi

Racjonalna i owocna współpraca przedsiębiorców i księgowych to idea przyświecająca drugiej edycji Ogólnopolskiej Konferencji Przedsiębiorców i Księgowych pod hasłem „Bądźmy razem!”, którą Stowarzyszenie organizuje w dniach 5–6 października 2020 r. w Arche Hotel Krakowska w Warszawie. Do udziału w niej Stowarzyszenie Księgowych w Polsce zaprasza przede wszystkim przedsiębiorców, będących głównymi odbiorcami usług świadczonych przez księgowych. O terminie rozpoczęcia rejestracji polinformujemy wkrótce na www.skwp.pl

gających dochody wolne od podatku dochodowego od osób prawnych (DzU poz. 549, zm. poz. 2059), na mocy którego przedłożono tym podatnikom termin składania zeznania CIT-8 do końca 2019 r., tj. na okres niezbędny do wprowadzenia zmian w ustawie. Zgodnie z przepisami przejściowymi nowe zasady dotyczą zeznań składanych od 1 stycznia 2020 r.

Zmiany należy ocenić pozytywnie, ponieważ umożliwią licznej grupie podatników (przede wszystkim organizacjom non-profit) składanie zeznań rocznych w prostej formie papierowej.

Niestety, równocześnie wprowadzono niekorzystne, a w kontekście przywrócenia możliwości składania zeznań rocznych w formie papierowej – niezrozumiałe zmiany w art. 27 ust. 2 ustawy o CIT.

Uzasadnienie projektu ustawy wskazuje na potrzebę jednolitego traktowania podatników CIT oraz podatników PIT. Podatnicy CIT, z wyłączeniem podmiotów wpisanych do rej-

elektronicznym) i składania ich do właściwych urzędów skarbowych. Osoby fizyczne składają tzw. ustrukturyzowane sprawozdania finansowe do Szeffa Krajowej Administracji Skarbowej (dalej KAS). Z uzasadnienia wynika, że Ministerstwo Finansów odbiera zmianę jako ułatwienie dla podatników, podkreślając, że w przypadku sprawozdań ustrukturyzowanych wspiera ich tworzenie, oferując darmowe narzędzie ułatwiające wypełnienie tego obowiązku, czego nie ma w przypadku sprawozdań nieustrukturyzowanych.

Dokonano więc zmiany, polegającej na wprowadzeniu dla podatników CIT, wpisanych do rejestru przedsiębiorców KRS, obowiązku składania tzw. ustrukturyzowanych sprawozdań finansowych do Szeffa KAS.

Takie sprawozdanie musi zostać sporządzone w postaci elektronicznej, odpowiadającej strukturze logicznej udostępnianej na podstawie art. 45 ust. 1g lub 1h ustawy o rachunkowości. Nie będzie